

**Lisbet Thorborg
Mayanna J. Riis**

Midtvejs til dansk - trin for trin

Rettenøgle, udgave 4

Forlaget Synope 2024

Kulturmødet – ligheder og forskelle

Side 6, øvelse 3. Ordstilling. Eksempler på svar:

1. Han har lagt mærke til, at der **ikke** er så stor forskel på folk.
S CA V
2. Han synes det er mærkeligt, at man **ikke** kan se på folk, om de har penge.
3. Han har undret sig over, at kronprinsen **selv** kører sine børn til skole.
4. Han har lagt mærke til, at mænd **også** har barselsorlov.
5. Han synes, det er mærkeligt, at folk **bare** siger 'du' til hinanden.
6. Han har lagt mærke til, at folk **normalt** har en afslappet tøjstil.
7. Han har lagt mærke til, at homoseksuelle **også** kan blive gift i en kirke.
8. Han har undret sig over, at man **ikke** bruger så mange høflighedsfraser.
9. Han synes, det er mærkeligt, at man **ikke** har et ord for 'please'.
10. Han har lagt mærke til, at folk **ikke** blander sig i andres sager.
11. Han synes, det er mærkeligt, at penge-kassen **bare** står ved siden af jordbærrene.
12. Han kan ikke vænne sig til, at folk **ikke** taler sammen i bussen.

Side 7, øvelse 7. Ordtryk.

1. 'forskell
2. ku'ltur
3. 'normer
4. varia'tioner
5. 'omgå
6. 'uskrevne
7. 'adfærd
8. auto'matisk
9. generali'sere
10. 'opvækst
11. be'vidst
12. 'individuel.

Side 9, øvelse 8. Begrænsning med 'kan'.

1. De **kan være** meget direkte.
2. Unge **kan være** støjende.
3. Hun **kan være** svær at forstå.
4. Han **kan være** arrogant.

Side 9, øvelse 9. Begrænsning med 'mængdeangivelse'. Eksempler på svar:

1. **Mange** mænd ser fodbold.
2. **En del** kvinder elsker at shoppe.
3. **Nogle** unge drikker for meget.
4. **De fleste** danskere har en aktiv fritid.

Side 9, øvelse 10. Begrænsning med 'adverbier'. Eksempler på svar:

1. Danskere har **tit** en afslappet tøjstil.
2. Ældre mennesker hører **ofte** dårligt.
3. Der er **nogle gange** lange køer i supermarkedet.
4. Hollændere er **normalt** gode til sprog.

Side 10, øvelse 11. Begrænsning med 'gradsadverbier'. Eksempler på svar:

1. Han er **ret** stresset.
2. De er **lidt** ukoncentrerede.
3. Jobbet er **ret** hårdt.
4. Han er **en lille smule** mærkelig.

Side 10, øvelse 12. Begrænsning i negative sætninger. Eksempler på svar:

1. Han er ikke **så** venlig.
2. Folk er ikke **særlig** åbne.
3. Det er **ikke altid så** nemt.
4. Maden er ikke **særlig** god.

Side 10, øvelse 13. Kraftig nedtoning. Eksempler på svar:

1. Kursisterne kommer **vist nogle gange en lille smule** for sent.
2. Kvinder **kan tit tale ret** meget i telefon.
3. Mødre **kan nogle gange** være **lidt** dominerende.
4. **Nogle** chefer er **ikke altid særlig** forstående.

Side 12, øvelse 18. Forholdet til tid.

Yulia fortæller: Jeg har lagt mærke til, **at** der er mange danskere, **der** går rigtig meget op i tid. **Hvis (/ når)** man har en aftale kl. 18, kommer man kl. 18, **og hvis (/når)** man bliver forsinket, ringer man og giver besked. Man melder også altid afbud, **hvis** man ikke kan holde en aftale.

Mange danskere har en travl hverdag, **så** de er nødt til at planlægge deres tid nøje. De bruger deres kalender meget, **for** ellers kan de ikke huske deres aftaler. **Når (/hvis)** de skal lave aftaler med deres venner, åbner de kalenderen og finder en dag, **hvor** alle kan. Man tager ikke på uanmeldt besøg hos hinanden, **for** man ved aldrig, **om** vennerne er hjemme, **eller om** de har tid. Man laver altid en aftale først, **for** man vil ikke forstyrre.

Der, **hvor** jeg kommer fra, har vi et mere afslappet forhold til tid. **Når** vi besøger hinanden, er det ikke så vigtigt, **at** man kommer på et helt præcist tidspunkt. Vi tager også tit på uanmeldt besøg, **når (/hvis)** vi har lyst til at se vores venner, **for** vi kan godt lide at være spontane.

Jeg synes, at det er vigtigt, **at** man giver sig tid til at være i nu'et. Jeg synes ikke, **at** det er nødvendigt at planlægge alt lang tid i forvejen, **og** jeg elsker selv at få uanmeldte gæster.

Brug af hvis: Betingelsesledsætninger

Eks.: Jeg ringer, hvis jeg bliver forsinket.

Brug af når: Tidsledsætninger

Gentagelse: Eks: Når det er sommer, spiser vi altid jordbær. (flere gange)

Side 12, øvelse 20. Udtale.

1. Vi 'planlægger vores 'tid.
2. Vi er præ'cise og 'kommer til 'tiden.
3. Vi går 'ikke så 'meget 'op i 'tid.
4. Det er 'ikke nød'vendigt at 'planlægge 'alt.
5. Vi 'holder vores 'aftaler.
6. Vi kan 'godt 'lide at være spon'tane.
7. Vi melder 'afbud, hvis vi 'ikke kan 'komme.
8. Vi giver be'sked, hvis vi bliver for'sinkede.
9. Vi tager 'tit på 'uanmeldt be'søg.
10. Det er 'vigtigt at 'leve i 'nu'et.

Side 13, øvelse 22. Faste udtryk og vendinger.

1. At undgå at tale om problemet.
2. At fornærme nogen.
3. At være åben, naturlig og ligefrem.
4. At opføre sig arrogant – hæve sig over andre.
5. At være forsigtig – at holde sig tilbage.
6. At nærme sig hinanden og skabe kontakt.
7. At skjule sine følelser – lade som ingenting.
8. At undersøge, hvilke regler der gælder her.
9. At generalisere om folk.
10. At man skal følge reglerne – ellers må man gå.

Side 14, øvelse 23. Nicolas: Om at få danske venner

Jeg har boet i Danmark i fem år, og jeg ved godt, at mange siger, at danskerne er svære at komme i kontakt med. Men det synes jeg faktisk ikke. Jeg har selv fået en del danske venner.

Det er rigtigt, at det var lidt svært i begyndelsen, men jeg tror meget, det var på grund af sproget. Det er meget nemmere, når man begynder at tale dansk. Og så skal man altså også selv gøre noget for det. Man skal selv blande sig med danskerne, og man skal komme de steder, hvor danskerne selv kommer, når de har fri.

Det kan nemlig godt være lidt svært at få venner på arbejde. Danskerne har altid meget travlt, og når de får fri fra arbejde, skynder de sig videre, for de har altid en masse planer i deres fritid. Derfor tror jeg, det er nemmere at møde folk i fritiden. Og det er nemmest, hvis man kan mødes om en fælles interesse. Nu spiller jeg f.eks. selv fodbold, og det var faktisk, da jeg begyndte at spille i en dansk klub, at jeg begyndte at få danske venner. Nu har jeg danske venner, som jeg har kendt i flere år, og dem laver jeg nu også forskellige andre ting med – vi går i byen, holder fester og sådan noget.

Men én ting, kan jeg ikke vænne mig til. Det er tit svært at finde tid til at mødes, fordi danskerne planlægger så meget. Når jeg f.eks. spørger en ven, om han vil med i byen, har han næsten aldrig tid lige nu, for han har altid en masse aftaler. Så tager han sin kalender frem, og så finder vi en tid – men måske er det først flere uger senere. Det synes jeg er mærkeligt. Jeg kan ikke forstå, hvorfor alt skal planlægges så nøje.

Jeg synes selv, det er kedeligt, når alt er planlagt langt ud i fremtiden. Jeg ved jo ikke, hvad jeg har lyst til f.eks. fredag om tre eller fire uger. På den måde bliver man tit nødt til at gøre noget, man ikke har lyst til. Og det man har lyst til, har man så ikke mulighed for.

Jeg kan bedre lide at være lidt mere spontan og gøre det, jeg har lyst til lige nu. Jeg synes, det er vigtigt at give sig tid og være i nu'et. Hvis man har planlagt alt for meget, er der jo aldrig tid til noget spontant. Og så er der heller ikke tid til nye mennesker, man ikke kender. Det synes jeg, er lidt ærgerligt. Måske er det derfor, at mange siger, at det er svært at få danske venner.

Side 15, øvelse 25. Ordstilling.

1. Man forstår folks adfærd, hvis man kender deres normer.
  - a. **Forstår man** folks adfærd, hvis man kender deres normer?
  - b. Man forstår **ikke** folks adfærd, hvis man **ikke** kender deres normer.
  - c. Måske forstår man **ikke** folks adfærd, hvis man **ikke** kender deres normer.
  - d. Hvis man **ikke** kender deres (/folks) normer, forstår man måske **ikke** folks (/deres) adfærd.

2. Man får nye venner, hvis man er åben og venlig.
  - a. **Får man** nye venner, hvis man er åben og venlig?
  - b. Man får **ikke** nye venner, hvis man **ikke** er åben og venlig.
  - c. Måske får man **ikke** nye venner, hvis man **ikke** er åben og venlig.
  - d. Hvis man **ikke** er åben og venlig, får man måske **ikke** nye venner.

3. Det er nemt at omgås folk, hvis man forstår de uskrevne regler.
  - a. **Er det** nemt at omgås folk, hvis man forstår de uskrevne regler?
  - b. Det er **ikke** nemt at omgås folk, hvis man **ikke** forstår de uskrevne regler.
  - c. Selvfølgelig er det **ikke** nemt at omgås folk, hvis man **ikke** forstår de uskrevne regler.
  - d. Hvis man **ikke** forstår de uskrevne regler, er det selvfølgelig **ikke** nemt at omgås folk

Side 17, øvelse 29. Ordtryk.

1. u'enighed 2. konfliktsky 3. autoriteter 4. ambitiøs 5. 'frihed 6. individ 7. 'sammenhold 8. stearinlys 9. 'selvstændig 10. 'fællesskab 11. 'Jantelov 12. 'ligeværd.

Side 18, øvelse 30. Sammenligninger. Eksempler på svar:**1. Man er stille og rolige.**

Første grad: Man er **lige så** stille og rolige i ..... **som** i .....

Anden grad: Man er **mere** stille og rolige i .... **end** i .....

2. Man viser mange følelser.

Første grad: Man viser **ikke så** mange følelser i ..... **som** i .....

Anden grad: Man viser **flere** følelser i .... **end** i .....

3. Man snakker sammen i bussen.

Første grad: Man snakker **ikke så** meget sammen i bussen i ..... **som** i .....

Anden grad: Man snakker **mere** sammen i bussen i .... **end** i .....

4. Man er spontane.

Første grad: Man er **ikke så** spontane i ..... **som** i .....

Anden grad: Man er **mere** spontane i .... **end** i .....

5. Man kommer ofte på uanmeldt besøg.

Første grad: Man kommer **lige så** ofte på uanmeldt besøg i ..... **som** i .....

Anden grad: Man kommer **oftere** på uanmeldt besøg i .... **end** i .....

Udtalefokus 1 – træning af vokallyde

Side 24, øvelse 5. Lyd og skrift.

1. [i] [e] [æ] ?   [e]   [i] [æ]   [i]
Finns mobil ringer tit.
2. [e] [æ] [a] [ɑ] ?   [æ]   [e]   [a]   [ɑ]
Jens og Lene vil gerne rejse.
3. [æ] [a] ?   [a]   [æ] [a]
Hans kæreste dyrker vægttræning.
4. [a:] [a] [ɑ] ?   [ɑ]   [a:] [a] [a] [a]
Karen hader ananas.
5. [y] [ø] [ö] ?   [y]   [ø]   [ö]
Jytte skynder sig at trykke stop.
6. [ø] [ö] [j] [j] ?   [ø]   [ö] [j]   [j]
Hans søsters søn Søren er høj.
7. [u] [å] ?   [u] [u]   [å]   [å] [u]
Ursula har fundet en pung i bussen.
8. [o] [å] [å] [j] ?   [o] [j]   [å]   [j] [å]
Ole kommer torsdag klokken otte.
9. [å] [å] [j] ?   [å]   [å]   [j]
Hun får en blå kjole og et blåt tørklæde.

Smalltalk i hverdagen 1

Dialog 1. Vejret

- A: Hvor 'er det bare fan'tastisk vejr i dag.
 B: 'Ja, det er 'så skønt. 'Det var 'også på 'tide.
 A: 'Ja, det har 'godt nok været en 'kedelig 'juli.
 B: Ja, 'det må man 'sige.

Dialog 2. Omgivelserne

- A: 'Sikke en 'flot kan'tine, I 'har!
 B: 'Ja, vi har 'også 'lige reno'veret den.
 A: 'Det kan man 'godt se. Det er blevet 'rigtig 'godt.
 B: Ja, 'det synes 'vi også. Vi er 'meget 'glade 'for det.
 A: 'Det kan jeg 'godt for'stå. Den er bare 'så 'hyggelig.

Dialog 3. Trafikken

- A: Var 'du også med 'bussen 'her til 'morgen?
 B: 'Ja, den var en 'halv 'time for'sinket.
 A: 'Det var 'min også. Det er 'dødirriterende.
 B: 'Ja - det er 'ikke så 'fedt at komme for 'sent.
 A: 'Nej, 'lige præ'cis! Men 'hvad kan man 'gøre?

Dialog 4. Maden

- A: 'Hvad Her det, du 'spiser? Det ser 'lækkert 'ud.
 B: 'Det er vist noget 'ostetærte.
 A: Er det 'godt?
 B: 'Ah, jeg 'ved ikke 'rigtig. 'Jo, det er o.'k.

Dialog 5. Arbejdet

- A: 'Puh, hvor 'er der 'travlt i 'dag.
 B: Ja, 'det må du 'nok 'sige.
 A: Vi 'keder os da 'ikke.
 B: 'Næh, 'det kan man 'ikke sige. 'Det er da altid 'noget.
 A: Ja, 'det kan vi 'ikke 'klage over.

Højskoler og fritidsliv

Side 28, øvelse 3. Sætningskløvning.

1. Der er en række højskoler, der også tilbyder rejser.
S CA V
2. Der er en del højskoler, der har kreative fag.
3. Der er nogle, der tager på lange kurser.
4. Der er mange unge, der vælger idræthøjskoler.
5. Der er en del pensionister, der tager på korte kurser.
6. Der er nogle højskoler, der kun serverer vegetarmad.
7. Der er nogle aktiviteter, der er fælles for alle.
8. Der er en del tilbud, der er valgfri.
9. Der er visse højskoler, der også har kurser for indvandrere.

Side 28, øvelse 4. Sætningskløvning med inversion.

1. På højskolerne er der mange, der får nye venner.
Adv V S S V
2. Om eftermiddagen er der en del kursister, der tager en pause.
3. Efter måltiderne er der en gruppe kursister, der rydder op.
4. På de lange kurser er der nogle kursister, der tager hjem i weekenderne.
5. En gang i mellem er der nogle, der arrangerer fester.

Side 29, øvelse 5. Eksempler på 'der-kløvning' i teksten om Sami.

1. Men der er alligevel noget, der mangler.
2. Og der er faktisk flere, der selv har været på højskole.
3. Der er en, der har været et halvt år på idræthøjskole.
4. Der er nogle, der har været på på musikhøjskole.
5. Der er også et par stykker, der har taget en uges sommerkursus.
6. Der er mange højskoler, der har spændende, kreative fag.
7. Der er mange kurser, der lyder interessante.

Side 29, øvelse 6. Ordtryk.

1. 'folkehøjskole 2. so'cialt 3. 'praktisk 4. pro'gram 5. 'foredrag 6. diskus'sion 7. 'netværk 8. 'morgensang
9. ek'saminer 10. interes'serer 11. 'kreativ 12. fotogra'fi.

Side 29, øvelse 7. Udtale.

1. Der er 'mange kur'sister, der 'får et 'stort 'netværk.
2. Der er en 'del 'invandrere, der bliver 'bedre til 'dansk.
3. Der er 'mange 'højskoler, der har 'spændende 'kreative 'fag.
4. Han har 'lyst til at be'gynde at 'tegne og 'male.
5. Han har 'tænkt på at 'prøve at 'lære at spille 'guitar.
6. Han kunne 'godt 'tænke sig at 'prøve at være 'med til at lave 'film.

Side 32. At beskrive tabeller/statistikker.

Eks. 1 : Statistikken viser, at der var 52 højskoler i 1872.

Eks. 2 : Tabellen viser, at der var flere (/færre) højskoler i år 1970 (/1872) end i år 1872 (/1970).

Eks. 3 : Ifølge tabellen steg antallet af højskoler fra 76 i 1970 til 107 i 1985.

Eks. 4 : Tabellen viser, at antallet af højskoler faldt fra 94 i år 2000 til 66 i år 1985.

Side 32, øvelse 12. Statistik om folkehøjskoler.

1. Ifølge tabellen var der ca. 200 kursister på højskolerne i 1854.
Tabellen viser, at der var ca. 200 kursister på højskolerne i 1854.
2. Ifølge statistikken steg antallet af kursister fra ca. 1000 i 1867 til ca. 7000 i 1903.
Statistikken viser, at antallet af kursister steg fra ca. 1000 i 1867 til ca. 7000 i 1903.
3. Ifølge statistikken var der ca. 6000 kursister på højskolerne i 1950.
Statistikken viser, at der var ca. 6000 kursister på højskolerne i 1950.
4. Ifølge statistikken faldt antallet af kursister fra ca. 7000 i 1903 til ca. 6000 i 1950.
Statistikken viser, at antallet af kursister faldt fra ca. 7000 i 1903 til ca. 6000 i 1950.
Statistikken viser, at der var færre kursister i 1950 end i år 1903.
Ifølge statistikken var der flere kursister i år 1903 end i 1950.
5. Ifølge tabellen steg antallet af kursister fra 6000 i 1950 til 44000 i 2016.
Tabellen viser, at antallet af kursister steg fra 6000 i 1950 til 44000 i 2016.

Side 33, øvelse 13. Fremhævet subjekt.

1. Det var Grundtvig og Kold, der fik ideen til folkehøjskolen.
S V S V
2. Det var almindelige mennesker, der skulle lære mere her.
3. Det var folkeoplysning, der var i fokus.

Side 33, øvelse 14. Fremhævet objekt.

1. Det var produktionen, de samarbejdede om.
S V S V
2. Det var landbrugsmaskiner, de købte.
3. Det var ny teknologi, der var behov for.

Side 33, øvelse 15. Fremhævet adverbial.

1. Det var i midten af 1800-tallet, højskolebevægelsen startede.
S V S V
2. Det var her, bønderne kunne få undervisning
3. Det var i 1849, Danmark fik sin første Grundlov.

Side 34, øvelse 16. Fakta om højskoler 2015.**A. 'Det-kløvninger'.**

1. Ifølge diagram 1 var det de almene højskoler, der havde flest kursister.
Diagram 1 viser, at det var de almene højskoler, der havde flest kursister.
2. Ifølge diagram 1 var det livsstilshøjskolerne, der havde færrest kursister.
Diagram 1 viser, at det var livsstilshøjskolerne, der havde færrest kursister.
3. Ifølge diagram 1 var det de fagspecialiserede højskoler, der havde næstflest kursister.
Diagram 1 viser, at det var de fagspecialiserede højskoler, der havde næstflest kursister.
4. Ifølge diagram 1 var det idrætshøjskolerne, der havde 4872 elever.
Diagram 1 viser, at det er idrætshøjskolerne, der har 4872 elever.
5. Ifølge tabel 1 var det de almene højskoler, der havde flest voksne.
Tabel 1 viser, at det var de almene højskoler, der havde flest voksne.
6. Ifølge tabel 1 var det livsstilshøjskolerne, der havde færrest unge.
Tabel 1 viser, at det var livsstilshøjskolerne, der havde færrest unge.
7. Ifølge tabel 1 var det de almene højskoler, der havde flest seniorer.
Tabel 1 viser, at det var de almene højskoler, der havde flest seniorer.
8. Ifølge diagram 2 var det seniorerne, der foretrak de korte kurser.
Diagram 2 viser, at det var seniorerne, der foretrak de korte kurser.
9. Ifølge diagram 3 var det de unge, der foretrak de lange kurser.
Diagram 3 viser, at det var de unge, der foretrak de lange kurser.

B. 'Der-kløvninger'. Eksempler på svar:

1. Ifølge diagram 2 var der 24438 seniorer, der gik på korte kurser.
Diagram 3 viser, at der var 540 seniorer, der gik på lange kurser.
2. Ifølge tabel 1 var der 3005 voksne, der valgte almene højskoler.
Tabel 1 viser, at der var 3005 voksne, der valgte almene højskoler.
3. Ifølge tabel 1 var der 216 unge, der valgte kristne højskoler.
Tabel 1 viser, at der var 216 unge, der valgte kristne højskoler.
4. Ifølge tabel 1 var der 2192 seniorer, der valgte idrætshøjskoler.
Tabel 1 viser, at der var 2192 seniorer, der valgte idrætshøjskoler.
5. Ifølge diagram 2 var der 7039 voksne, der gik på korte kurser.
Diagram 3 viser, at der var 1712 voksne, der gik på lange kurser.
6. Ifølge diagram 2 var der 3289 unge, der gik på korte kurser.
Diagram 2/3 viser, at der var 7494 unge, der gik på lange kurser.
7. Ifølge diagram 2 var der færre unge end voksne, der gik på korte kurser.
Diagram 3 viser, at der var flere unge end voksne, der gik på lange kurser.

Side 35, øvelse 17. Studieforbereelse.

Anna går lige nu på højskole. Hun har valgt en højskole, **der** har miljø og teknologi på en studieforbere-
dende linie. **Da** hun blev færdig med gymnasiet for et år siden, fik hun rigtig gode karakterer, **men** hun
var ikke helt parat til at starte på en uddannelse, **så** hun valgte at tage et sabbatår. Hun valgte bl.a. at
tage et halvt år på højskole, **fordi** hun gerne ville prøve at arbejde med naturfag i praksis. Hendes foræl-
dre syntes også, **at** det var en god ide.

Nu har hun været på højskolen i tre måneder. Hun kan godt lide fagene og lærerne, **så** (/og) det går rigtig
godt. Hun har også fået mange venner, **og** de laver nogle spændende projekter sammen. De har f.eks.
bygget en minivindmølle sammen. Anna tænker meget over, **hvordan** hun lærer, **og** hun synes, **at** hun
lærer på en god måde her. **Når** hun er færdig på højskolen, vil hun begynde på en uddannelse. Hun vil
enten starte på ingeniørstudiet, **eller** hun vil vælge arkitektstudiet.

Side 35, øvelse 18. Pedro på højskole

Jeg kom til Danmark for 2½ år siden, fordi jeg havde fået job som analytiker i Nordea. I de første to år gik
jeg til dansk på en sprogskole. Jeg talte selvfølgelig en del dansk med mine kolleger, men vi talte også tit
engelsk, fordi det var nemmere og mere effektivt.

Men nogle gange var der møder, hvor man kun talte dansk. Det var et stort problem for mig, og jeg ville
rigtig gerne blive bedre til dansk. Jeg besluttede derfor at tage på et to ugers sommerkursus på en høj-
skole. Jeg valgte en rytmisk højskole, fordi jeg også spiller guitar.

Jeg valgte at bo på to-mands-værelse for at tale så meget dansk som muligt. Jeg kom til at bo sammen
med en, der hed Nicolaj. Han var 25 år lige som mig, og vi passede rigtig godt sammen.

Hver morgen stod vi op omkring kl. 07:30, og så gik vi ned til den fælles morgenmad. Bagefter var der
fælles morgensang, hvor vi sang 2-3 sange. I begyndelsen kunne jeg ikke så godt lide morgensang, fordi
jeg ikke kendte sangene. Men allerede efter en uge kunne jeg synge flere danske sange, og nu elsker jeg
dem bare. Nogle gange hører jeg en af sangene i radioen, og så smiler jeg.

Om formiddagen var der musikworkshops, hvor vi arbejdede med forskellig slags musik. Vi skulle spille
sammen i grupper, og vi skulle prøve flere instrumenter. Jeg spillede selvfølgelig tit guitar, men jeg prø-
vede også andre ting, bl.a. trommer. Det var svært at spille sammen, så vi øvede rigtig meget.

Om eftermiddagen var der foredrag om forskellige emner – det kunne f.eks. være om komponister, om
lokalområdet eller om økologi, og så diskuterede vi altid bagefter. Det var lidt svært for mig at diskutere
på dansk, men jeg sagde min mening flere gange. Vi var ikke altid enige. Men det var interessant at høre,
hvad de andre mente, og nogle gange skiftede jeg faktisk mening.

Om aftenen var der koncerter, hvor vi spillede vores musik for hinanden. Vi var selvfølgelig allesammen
nervøse og lavede fejl, men det blev altid en god oplevelse, fordi vi var positive og hjalp hinanden.

Jeg synes, det var en fantastisk oplevelse at være på højskole. Jeg blev bedre til at spille guitar, og jeg
blev bedre til dansk.

Jeg syntes også, det var virkelig interessant at prøve at bo sammen med danskerne. Selvom det kun var
to uger, synes jeg, at jeg lærte meget om dansk kultur, og jeg lærte en masse mennesker at kende. Jeg
har stadig kontakt til flere på de sociale medier, og Nicolaj er blevet 'min ven for livet.'

Side 36, øvelse 18..Motivation og beydning.

1.: D – 2.: – 3.: A – 4. B: – 5.: – 6.: C.

Side 37, øvelse 20. En e-mail.

Hvordan indleder og afslutter Molly sin mail?

Kære Susan / Knus Molly

Hvilke andre udtryk kunne man bruge?

Hej / Kærlig hilsen, kh. kram, kys

Hvordan refererer hun til Susans mail?

Tak for din søde mail – skønt at høre fra dig!

Hvad har Susan spurgt om i sin sidste mail?

Om Molly har fået nyt telefonnummer

Hvilket udtryk bruger hun til at referere til Susans spørgsmål, før hun svarer på det?

'Du spørger, om..'

Og hvordan indleder hun sit svar?

'nej, ...'

Hvilket udtryk bruger Molly, når hun skifter fokus fra sig selv til Susan?

'Nå, men nok om mig'

Hvad har Susan fortalt om sig selv i sin mail?

At hun snart tager på højskole.

Hvad synes Molly om det?

Hun tror, det bliver superspændende for Susan.

Hvilket udtryk bruger Molly for at vise, at hun vil slutte mailen?

' Nå, men jeg bliver nødt til at slutte nu, for ...'

Hvad foreslår hun?

At de ses og drikker en kop kaffe i næste uge.

Hvilket udtryk bruger hun?

' Skal vi ikke...' og 'måske kunne vi ...'.

Side 38, øvelse 25. Ordtryk.

1. inte'resse 2. 'borger 3. kata'log 4. kom'mune 5. 'talemåde 6. orien'tere 7. speci'fik
8. selv'følgelig 9. 'medlem 10. pla'cerer 11. bro'churer 12. for'ening.

Side 41, øvelse 31. Thomas og cricket

For tre år siden fik jeg et nyt job, så jeg blev nødt til at flytte til København. Den første tid var lidt kedelig, for jeg kendte ikke mine nye kolleger endnu, og jeg havde heller ingen venner i København. Jeg kunne mærke, at jeg havde brug for at få mig et netværk. Og jeg havde også brug for at lave noget sjovt.

Jeg googlede derfor 'fritidsaktiviteter i København' og der kom faktisk mange forslag. Det skulle helst være være en aktivitet, hvor jeg kunne være fysisk aktiv, hvor jeg kunne være sammen med andre, og hvor jeg kunne lære noget nyt.

Pludselig fandt jeg en aktivitet, der så rigtig interessant ud. Jeg så, at man kunne spille cricket flere steder i København. Jeg havde set cricket i fjernsynet et par gange, men jeg havde aldrig prøvet det selv, og jeg kendte heller ikke reglerne, så det kunne jeg rigtig godt tænke mig at prøve.

Jeg fandt en klub i mit lokalområde, og så skrev jeg til klubben. Jeg ville gerne vide mere om forskellige ting – bl.a. hvornår der var træning, hvad prisen var, og om man skulle have særligt udstyr med. De skrev hurtigt tilbage. De skrev, at jeg var velkommen til at komme og træne med dem ugen efter, og at jeg bare kunne låne klubbens udstyr til at starte med.

Nu har jeg været medlem af klubben i næsten tre år. Det er et ret svært spil, men det er supersjovt, og nu spiller jeg faktisk o.k., hvis jeg selv skal sige det. Der er et meget fint socialt fællesskab i klubben. Vi ses jo næsten hver uge, så vi kender efterhånden hinanden rigtig godt. Og vi spiller ikke kun cricket i klubben. Vi holder også fester. Vi plejer at holde en sommerfest sidst i juni, hvor vi griller, drikker øl, snakker og hører musik. Og midt i december holder vi en rigtig sjov julefrokost, hvor alle skal have rødt tøj på, og hvor vi spiller julebanko. Og så har vi også været ude at rejse sammen. Sidste juli tog hele klubben til London for at se cricket, og det var en fantastisk tur.

Vi er altid fælles om at arrangere festerne og rejserne i klubben. Det er ret hyggeligt at samarbejde med de andre om de forskellige aktiviteter. Lige nu træner jeg og min klubkammerat Iqbal et ungdomshold om lørdagen. Det er frivilligt arbejde, så vi får selvfølgelig ikke løn for det. Men jeg glad for, at jeg kan give noget tilbage til klubben, for klubben lærte mig ikke bare at spille cricket, men den fik mig også til føle mig hjemme i København.

Smalltalk i hverdagen 2

Side 45.

Dialog 1. At udtrykke hvordan du selv har det

A: 'Nej, hvor 'er jeg 'træt i 'dag.

B: 'Nåh, har det været en 'hård 'weekend?

A: 'Ja, det 'har det 'faktisk.

B: 'Hvad har du da 'lavet?

A: Jeg har været i 'byen både 'fredag og 'lørdag.

Dialog 2. At fortælle om en oplevelse

A: Du kan ellers 'tro, jeg har fået motio'neret 'her i 'weekenden.

B: 'Nåh, hvad har du 'lavet?

A: Jeg var 'med i et 'halvmarathon.

B: 'Hold da 'op. Er det 'rigtigt? 'Det lyder 'hårdt.

A: Det 'var det 'også. Men det var 'også 'godt.

Dialog 3. Opmærksomhed over for andre

A: Hvor 'ser du 'glad ud i 'dag. Er der 'sket 'noget?

B: 'Ja, jeg har 'lige 'fået et 'spændende 'jobtilbud.

A: 'Nåh, hvor 'henne?

B: Det er i et 'lille 'nystartet 'softwarefirma.

A: 'Det lyder interes'sant. 'Held og 'lykke 'med det.

Dialog 4. Opmærksomhed over for andre

A: Jeg 'synes, du 'går og 'hoster 'noget. Du er vel 'ikke 'ved at blive 'syg?

B: 'Joh, må'ske - jeg 'føler mig 'faktisk en 'lille 'smule 'sløj.

A: 'Ja, der er 'mange, der har influ'enza i 'øjeblikket.

B: Åh 'nej, jeg 'håber ikke, det er 'det.

Arbejdspladskultur

Side 48, øvelse 3. Spørgende ledsætninger.

1. Jeg ved ikke, hvilke arbejdsopgaver hun har.
S V
2. Jeg ved ikke, hvordan arbejdsvilkårene er.
3. Jeg ved ikke, om de har en god chef.
4. Jeg ved ikke, hvilke forventninger man har til medarbejderne.
5. Jeg ved ikke, hvilken position han har.
6. Jeg ved ikke, hvis ansvar det er.
7. Jeg ved ikke, om de er glade for deres arbejde.
8. Jeg ved ikke, hvor mange ansatte der er.
9. Jeg ved ikke, om hun søger andre stillinger.
10. Jeg ved ikke, hvad hans nærmeste leder hedder.

Side 48, øvelse 4. Spørgende ledsætninger i teksten.

- , hvilken position folk har på danske arbejdspladser.
- , hvem du taler med.
- , hvem der laver hvad ... (med subjektstøtte)
- , hvem der har ansvar for hvad. (med subjektstøtte)
- , hvilke forventninger arbejdspladsen har til én.
- , hvad man skal gøre.

Side 49, øvelse 5. Spørgende ledsætninger med subjektstøtte.

1. Ved du, hvem **der** har ansvar for projektet.
2. Ved du, hvem **der** planlægger arbejdet.
3. Ved du, hvem **der** sørger for frugt til mødet.
4. Ved du, hvem **der** tager referat.
5. Ved du, hvem **der** rydder op efter kaffepausen.
6. Ved du, hvem **der** informerer medarbejderne.

Side 49, øvelse 6. Spørgende ledsætninger med eller uden subjektstøtte.

1. Han spørger, hvem **der** ordner printeren.
2. Han spørger, hvem har de snakket med.
3. Han spørger, hvem **der** tager vagten på lørdag.
4. Han spørger, hvordan vagtplanen ser ud.
5. Han spørger, hvilke beslutninger de har taget.
6. Han spørger, hvem **der** har fået stillingen.
7. Han spørger, hvilke medarbejdere **der** skal fyres.
8. Han spørger, hvis arbejde det er.

Side 50, øvelse 10. Ordtryk.

1. 'mellemløder 2. re'spekt 3. 'medarbejder 4. u'enig 5. om'hyggelig 6. 'effektivt 7. de'taljer 8. for'deler
9. irri'terede 10. 'direkte 11. al'ligevel 12. ube'hagelig

Side 51, øvelse 11. Shakira – om møder og medbestemmelse

Shakira har arbejdet på flere forskellige arbejdspladser. Lige nu arbejder hun i et medicinalfirma, og hun har det godt med sit arbejde. Men i begyndelsen, da hun startede i sit første job for fem år siden, var der mange ting, hun undrede sig over.

Shakira fortæller: Først og fremmest syntes jeg, det var mærkeligt, at vi altid skulle holde så mange møder. Og møderne tog lang tid, for alle ville hele tiden sige noget - men jeg synes ikke, at møderne var særlig effektive, og jeg syntes ikke altid, vi nåede så mange resultater. Faktisk kedede jeg mig tit lidt til møderne.

Men her forventer medarbejderne at være med til at bestemme. Her er det vigtigt, at man diskuterer tingene, og at alle kan få mulighed for at sige deres mening. Ellers har de svært ved at acceptere beslutningerne. Man bryder sig ikke om, at chefen bare selv tager beslutningerne.

Faktisk synes jeg, at folk er ret kritiske over for autoriteter her i Danmark. Man har ikke automatisk respekt for chefen, bare fordi han/hun er chef. Man har respekt for chefen, hvis han er dygtig og gør et godt stykke arbejde. Men det giver faktisk også respekt, hvis han lytter til de ansatte og behandler folk som ligeværdige.

Det er helt anderledes i mit hjemland. Der holder vi ikke så mange møder, og hvis vi holder møder, er det altid kun korte møder. Der er meget større afstand mellem chefen og de ansatte, og man er meget mere formelle. Det er ikke normalt, at chefen snakker med almindelige medarbejdere. Der er det er chefen, der tager beslutningerne. Han har ansvaret, og han styrer arbejdet i detaljer, og de ansatte stiller ikke spørgsmål ved hans beslutninger. Man har stor respekt for chefen, og man viser også sin respekt. F.eks. bruger vi altid titler. Vi siger også 'De', og vi bruger mange flere høflighedsfraser, end man gør her.

Side 51, øvelse 13. Clara om cheffrollen og om flad struktur.

Clara fortæller: Jeg **synes**, at **det er** mærkeligt, **at der** ikke er **større** afstand mellem chef og **ansatte** på mange arbejdspladser her. På **mit** arbejde **kan** man **nærmest** ikke se, **hvem der er** chef. **Min** chef går i **samme** tøj **som os** andre, **og vi** **taler** sammen, **som om** vi alle var **lige**. **Chefen** spiser **også** frokost sammen **med os**, **og** han **rydder** op efter **sig selv** ligesom **alle** andre. Og så **cykler** han **til** arbejde, **selv om** han **har en** stor, flot bil.

Han **tager heller** ikke bare **beslutningerne** alene. Han **lytter** altid **til**, **hvad** vi siger, **og hvis** folk er **uenige** med **ham**, siger **de det** bare. Han er virkelig '**nede** på jorden', **men** han er ikke **vores** ven. Og vi **er** selvfølgelig ikke lige, **selv om** vi har **en** flad struktur, og hierarkiet **er** nærmest usynligt.

Side 52, øvelse 16. Ordsprog og talemåder.

1. At gøre så lidt som muligt.
2. At acceptere nogle ting, man ikke kan lide.
3. At tale om et bestemt emne igen og igen.
4. At opføre sig uheldigt.
5. At undgå at tale om noget.
6. At kigge på sig selv, før man kritiserer andre.
7. At snakke for meget om for lidt.
8. At dømmе folk ud fra udseendet.
9. At sørge for sine egne interesser.
10. At tale sammen som ligeværdige.

Side 53, øvelse 19. Udtale.

1. 'Folk 'skilte ikke med deres 'titler.
2. Der er 'ikke så 'stor 'afstand mellem 'chef og 'ansatte.
3. Det er 'ofte 'svært at 'se, 'hvem der er 'chef.
4. Han er 'helt 'nede på 'jorden.
5. Man forventer at få 'medbestemmelse.
6. 'Alle skal have 'mulighed for at 'sige deres 'mening.
7. De 'ansatte skal 'selv tage initia'tiver.
8. Der er 'ikke altid 'nogen, der for'tæller, 'hvad man skal 'lave.
9. De 'regner 'tit 'med, at man 'selv finder 'ud 'af det.
10. Man for'venter, at 'medarbejderne er 'selvstændige.

Side 54, øvelse 20. Ayse – om usikkerhed og strategier.

Ayse har fået arbejde i et stort varehus. Hun har ikke været der så længe, og hun kender ikke kollegerne så godt endnu, og hun har stadig lidt problemer med sproget. Hun forstår ikke alt, hvad kollegerne siger, og hun kan ikke lide at spørge for meget. Nogle gange siger hun bare 'ja', selv om hun ikke forstår, hvad de siger, for hun vil ikke være besværlig, og hun vil ikke være et problem for kollegerne. Hun spørger heller ikke altid, hvis der er noget ved arbejdet, hun er usikker på eller ikke kan finde ud af – hvis der f.eks. er varer, hun ikke kan finde eller priser, hun er usikker på. Så prøver hun bare selv at finde ud af det. Hun vil ikke have, at kollegerne skal tænke, at hun ikke er dygtig nok, eller at hun ikke kan klare jobbet.

Frokostpausen er også tit lidt svær for Ayse. Her hygger kollegerne sig sammen, og de snakker hurtigt. Ayse synes, det er svært at komme med ind i samtalen. Hun ved ikke, hvad hun skal sige. Hun er også lidt genert. Derfor sætter hun sig nogle gange ved et bord for sig selv. Så behøver hun ikke snakke med nogen, og kollegerne siger ikke noget – de lader hende som regel bare sidde i fred. Ofte tager hun heller ikke med, når der er personalefest. Hun synes, det er svært, for hun føler sig nogle gange lidt udenfor. Hun vil heller ikke drikke alkohol.

Side 55, øvelse 24. Marc om ironi og sjove bemærkninger.

Marc fortæller: Jeg har undret mig over, **at** mange siger, **at** danskerne er så direkte, **men** det synes jeg ikke altid, de er. F.eks. sad jeg engang og spiste i kantinen, **og da** jeg var færdig, rejste jeg mig og gik hen mod døren, **men** så var der én, der sagde: Din mor arbejder ikke her. Jeg forstod først ikke, **hvad** han mente, **for** han kender jo ikke min mor.

Bagefter var der en, **der** fortalte, **at** det betyder, **at** jeg selv skulle rydde op efter mig. Jeg forstår ikke, **hvorfor** han ikke bare sagde det – **men** danskerne kan ikke lide at sige sådan noget direkte, **så** i stedet kommer de med en sjov bemærkning, **eller** de bruger ironi. Jeg tror faktisk, **at** de er lidt konfliktsky.

Side 56, øvelse 27. Ordstilling.

- 1a. Får man noget at vide om arbejdspladskulturen, hvis man spørger?
- 1b. Man får **ikke** noget at vide om arbejdspladskulturen, hvis man **ikke** spørger.
- 1c. Normalt får man **ikke** noget at vide om arbejdspladskulturen, hvis man **ikke** spørger.
- 1d. Hvis man **ikke** spørger, får man normalt **ikke** noget at vide om arbejdspladskulturen.

- 2a. Får man hjælp, hvis man beder om det?
- 2b. Man får **ikke** hjælp, hvis man **ikke** beder om det.
- 2c. Selvfølgelig får man **ikke** hjælp, hvis man **ikke** beder om det.
- 2d. Hvis man **ikke** beder om det, får man selvfølgelig **ikke** hjælp.

- 3a. Lærer man kollegerne at kende, hvis man snakker med dem i pauserne?
- 3b. Man lærer **ikke** kollegerne at kende, hvis man **ikke** snakker med dem i pauserne.
- 3c. Måske lærer man **ikke** kollegerne at kende, hvis man **ikke** snakker med dem i pauserne.
- 3d. Hvis man **ikke** snakker med dem i pauserne, lærer man måske **ikke** kollegerne at kende

- 4a. Bliver man en del af fællesskabet, hvis man deltager i sociale arrangementer?
- 4b. Man bliver **ikke** en del af fællesskabet, hvis man **ikke** deltager i sociale arrangementer.
- 4c. Måske bliver man **ikke** en del af fællesskabet, hvis man **ikke** deltager i sociale arrangementer.
- 4d. Hvis man **ikke** deltager i sociale arrangementer, bliver man måske **ikke** en del af fællesskabet.

Smalltalk i hverdagen 3**Side 61****Dialog 1. At bringe et nyt emne på bane**

A: Ser 'du 'fodbold?

B: Ja, 'nogle gange.

A: 'Så du 'kampen i 'går?

B: 'Ja, 'det var bare 'helt 'vildt.

A: 'Ja, de 'spillede fan'tastisk.

Dialog 2. At referere til nyheder

A: Har du 'hørt, at der kommer 'fyringer?

B: 'Nej, hvor 'mange skal der 'fyres?

A: Et par 'stykker fra 'hver 'afdeling, tror jeg.

B: 'Det lyder 'ikke 'godt.

A: 'Nej, det er 'meget ube'hageligt.

Dialog 3. At genoptage et tidligere emne

A: Hvor'dan 'går det for'resten med din 'kæreste? Er hun flyttet 'ind 'hos dig?

B: 'Nej, 'ikke end'nu. Det er 'først i 'næste 'uge.

A: 'Nå, 'det bliver 'spændende.

Dialog 4. At genoptage et tidligere emne

A: 'Nåh, fik du 'så skrevet 'opgaven 'færdig?

B: 'Ja, 'det 'gjorde jeg. Jeg blev 'færdig 'sent i 'går 'aftes.

A: Blev det 'godt?

B: Jeg 'ved ikke 'rigtig – 'ja, 'det tror jeg 'nok.

A: 'Nåh, 'det var 'godt.

Dialog 5. Weekend og ferie

A: 'Nåh, 'hvad har du så af 'planer for 'julen?

B: Jeg skal 'hjem til min fa'milie i 'Portugal.

A: 'Nåh, 'det lyder 'hyggeligt.

B: 'Ja, jeg 'glæder mig 'også.

Side 62, øvelse 3. At spørge ind til et tidligere emne med: får -t.

1. **Får** du så danset noget salsa?
2. **Får** du så set nogle gode film?
3. **Får** du så trænet noget?
4. **Får** du så skrevet nogle ansøgninger?
5. **Får** du så spillet noget fodbold?

Side 62, øvelse 4 . At spørge ind til et tidligere emne med: fik -t.

1. Nåh, **fik** du så talt med din chef?
2. Nåh, **fik** du så malet dit køkken?
3. Nåh, **fik** du så bestilt en rejse?
4. Nåh, **fik** du så købt en computer?
5. Nåh, **fik** du så ringet til en advokat?

Side 62, øvelse 5. At spørge ind til et tidligere emne med: har fået -t.

1. Nåh, **har** du så **fået** afleveret papirerne?
2. Nåh, **har** du så **fået** inviteret familien?
3. Nåh, **har** du så **fået** afsluttet sagen?
4. Nåh, **har** du så **fået** kontaktet bestyrelsen?
5. Nåh, **har** du så **fået** reserveret bord?

Side 62, øvelse 6. Indledere til smalltalk og svar.

1. Det er godt nok en fed jakke. **Jeg er også glad for den.**
2. Åh, de møder er bare så kedelige. **Ja, det må du nok sige.**
3. Fik du så søgt stillingen? **Nej, det gjorde jeg ikke.**
4. Nej, se lige, hvor det lyner. **Ja, det er helt vildt.**
5. Det er godt nok ikke særlig rart. **Nej, det kan man ikke sige.**
6. Får du ellers spillet noget fodbold? **Ja, det gør jeg faktisk.**

Det danske arbejdsmarked**Side 64, øvelse 3. Passiv.**

Skal -s	At blive -t	Bliver -t	Blev -t	Er blevet -t
skal forfremmes	at blive forfremmet	bliver forfremmet	blev forfremmet	er blevet forfremmet
skal indkaldes	at blive indkaldt	bliver indkaldt	blev indkaldt	er blevet indkaldt
skal informeres	at blive informeret	bliver informeret	blev informeret	er blevet informeret
skal opdateres	at blive opdateret	bliver opdateret	blev opdateret	er blevet opdateret
skal ansættes	at blive ansat	bliver ansat	blev ansat	er blevet ansat
skal udvælges	at blive udvalgt	bliver udvalgt	blev udvalgt	er blevet udvalgt
skal introduceres	at blive introduceret	bliver introduceret	blev introduceret	er blevet introduceret
skal opsiges	at blive opsagt	bliver opsagt	blev opsagt	er blevet opsagt

Side 65, øvelse 4. Fra aktiv til passiv.

1. Afdelingen i Århus blev lukket.
2. De gamle medarbejdere blev fyret (af den nye chef).
3. Afdelingen i Odense bliver udvidet.
4. De nye medarbejdere bliver kaldt til samtale.
5. Tom og Marc bliver ringet op.
6. Marc er blevet ansat i jobbet.
7. Han er blevet vist rundt i virksomheden.
8. Han er blevet præsenteret for de nye kolleger.

Side 65, øvelse 5. Passiv med –s (om planer).

1. De skal males.
2. De skal udskiftes.
3. Det skal slibes.
4. Den skal sælges.
5. Den skal annulleres.

Side 65, øvelse 6. Passiv med 'bliver' (nutid).

1. Den bliver repareret.
2. De bliver malet.
3. Den bliver opgraderet.
4. De bliver fordelt.
5. Han bliver udstationeret.

Side 66, øvelse 7. Passiv med 'blev' (datid).

1. Den blev omdirigeret.
2. De blev betalt.
3. Det blev vasket.
4. Det blev aflyst.
5. Det blev flyttet.

Side 66, øvelse 8. Passiv med 'er blevet' -t (førnutid)

1. De er blevet justeret.
2. De er blevet pudset.
3. De er blevet afhentet. (førdatid: var blevet afhentet) *)
4. Det er blevet stjålet. (førdatid: var blevet stjålet) *)
5. Den er blevet lukket. (førdatid: var blevet lukket) *)

*) NB: Fejl i bogen: I nr. 3, 4 og 5 skulle der stå: Hvad er der sket med ... (altså førnutid - ikke førdatid)

Side 66, øvelse 9. Eksempler på passiv med 'bliver', –t og skal -s. i teksten.

1. Blev gift
2. Blev lukket
3. Blev fyret
4. At blive fyret
5. Bliver opsagt
6. Bliver fyret
7. Kan blive dømt
8. Bliver ansat
9. Bliver pensioneret
10. Skulle opdateres
11. Skulle forbedres
12. Blev kaldt til samtale
13. Blev ansat
14. Skal vises rundt
15. ... og introduceres

Side 66, øvelse 10. Passiv med 'skal' -s og med bliver/blev/er blevet -t.

1. Den bliver sendt.
2. Den blev udbetalt.
3. De (/det) skal informeres.
4. Det er blevet delt ud.
5. Det bliver udsat.
6. Det skal flyttes til Fyn.
7. De blev tømt.
8. Den er blevet lukket.
9. De bliver smidt ud.
10. Han blev forfremmet.
11. De skal sorteres.
12. Den er blevet lukket.
13. Den blev leveret.
14. Det skal fejres.
15. Den blev holdt.
16. De bliver kaldt til samtale.
17. Den er blevet afvist.
18. De skal slettes.

Side 68, øvelse 12. John – om balance mellem arbejde og fritid

John er englænder og bor i København. Her arbejder han på et lille arkitektkontor. Han flyttede fra London til København for halvandet år siden, fordi han havde fundet en dansk kæreste, og fordi han havde fået et spændende jobtilbud. Selv om begge byer er storbyer, synes John, at der er meget stor forskel på at leve i London og i København.

John syntes, at det var meget spændende at arbejde i London. Der var projekterne større, og de var ofte internationale. Alle gav 100% til projektet, og man arbejdede minimum ni til ti timer om dagen - typisk fra klokken halv ni til klokken seks eller syv hele ugen. Det var vigtigt, at chefen og de andre kolleger kunne se, at man arbejdede hårdt og længe. Der var faktisk lidt konkurrence mellem kollegerne om at arbejde mest. Det var selvfølgelig lidt hårdt, men lønnen var også supergod, og skatterne var lave.

Transporten til og fra arbejde i London tog lang tid. John boede et stykke uden for London, fordi boligerne centralt i London er superdyre. Derfor pendlede han cirka en time hver vej. Han var tit sent hjemme, spiste for det meste take-away og gik tidligt i seng. Han var alt for træt til at lave mad eller være sammen med venner om aftenen. Det var faktisk lidt ensomt.

Den første tid efter at John var flyttet til København, følte han, at byen var meget lille og lidt provinsiel. Der var ikke så meget puls, som i London. Han syntes faktisk, at her var lidt kedeligt, men nu har han vænnet sig til det langsommere tempo.

Arbejdskulturen er også helt anderledes her. Arbejdsdagene er ikke så lange, og der er ikke så meget konkurrence. Han synes faktisk, at der er nogle af kollegerne, der ikke arbejder særlig meget. Det kan han nogle gange være lidt irriteret over. John møder stadig klokken halv ni, og hvis han arbejder efter klokken halv fem, spørger både chefen og kollegerne, om han ikke snart skal hjem. I starten var det meget mærkeligt for ham at gå hjem så tidligt, for så følte han ikke, at han arbejdede nok. Men nu har han vænnet sig til det. Og han synes faktisk, at man kan være mere effektiv i 8 timer end i 10 timer.

I København er han er tit hjemme fra arbejde klokken fem. Her bor han også lidt uden for byen, men afstanden er kortere, og der er gode cykelstier, så han kan cykle til og fra arbejde på tyve minutter. Og hvis det er dårligt vejr, kan han bare tage sin cykel med i toget eller i metroen. Nu har han masser af tid til sig selv om aftenen. Han spiser næsten aldrig take-away mere, og nu har han tid til at gå til fitness, se venner, og gå i biografen.

Men der er også nogle ulemper her. Han synes, at man betaler alt for meget i skat. Og han synes også, at det er svært at lære dansk. Men alt i alt er John glad for sit nye arbejdsliv i København. Han synes, at han har fået meget mere energi, og han synes også, at der er mere balance mellem arbejdsliv og fritidsliv i Danmark end i Storbritannien.

Side 68, øvelse 14. Faste udtryk og vendinger.

1. At arbejde overfladisk – uden at engagere sig.
2. At kunne noget perfekt.
3. At lave det meste/det sværeste arbejde.
4. At møde sent.
5. At arbejde mod samme mål.
6. At skubbe andre til side for selv at gøre karriere.
7. At tage sine ord tilbage (at modificere sine ord).
8. At arbejde hurtigt og effektivt (at blive færdig).
9. At gå lige til sagen – tage fat på problemerne.
10. At arbejde med mange ting på samme tid

Side 70, øvelse 19. Ordtryk.

1. over'enskomst
2. 'arbejdsmarked
3. fleksibili'tet
4. 'kollektive
5. 'ustabil
6. 'fagforening
7. prin'cipper
8. repræsen'tere
9. øko'nomisk
10. kon'flikter
11. 'a-kasse
12. dia'log.

Side 71, øvelse 20. Kvinder og karrieremuligheder.

Vidya fra Nepal fortæller: Jeg har lagt mærke til, **at** mange kvinder i Danmark arbejder fuldtid, **og** de arbejder i præcis de samme brancher, **som** mændene arbejder i. **Når** jeg tager toget hjem om eftermiddagen, ser jeg nogle gange kvinder med hjelm, store støvler og orange arbejdstøj, **hvor** der på ryggen står navnet 'Metro'. Min læge, tandlæge og chef er også allesammen kvinder.

I starten kunne jeg ikke forstå, **hvordan** de danske kvinder kunne klare at arbejde både ude og hjemme, **men** nu forstår jeg, **at** det er, fordi kvinder og mænd i de fleste danske familier deler arbejdet i hjemmet: indkøb, madlavning og rengøring, **og hvis** de har børn, deler de også børnepasningen. Min kollega, Tom, har tre børn, **og** hans kone har skiftende arbejdstider, **så** det er tit ham, **der/som** skal hente børn i børnehaven og gå til forældremøder. Han skriver derfor tit 'hente børn' i sin Outlook-kalender, **eller** han skriver 'forældremøde'. I starten syntes jeg, **at** det var meget mærkeligt, **men** nu gør jeg det faktisk også selv.

Det er meget anderledes i Nepal, især i landdistrikterne, **for** her er det stadig mest kvinderne, **der/som** passer børn og hjem. Og **selv om** der også er mange kvinder i Nepal, **der/som** er udearbejdende, er der stadigvæk forskel, **for** kvinder i Nepal arbejder mest i landbrug og industri. Der er også forskel på, **hvad** kvinder i Nepal og Danmark har mulighed for at uddanne sig til, **så** der er altså forskel på, **hvilke** karrieremuligheder kvinder har i de to lande. I Nepal er der færre kvindelige læger, advokater, ingeniører og chefer, **end** der er i Danmark.

Side 72, øvelse 21. Fagforeninger og a-kasser.

1. B Pauliina
2. C Charlotte
- 3.
- 4.
5. A Steven
6. D Mikael

Side 73, øvelse 23. Udtale.

1. Det 'danske 'arbejdsmarked er sta'bilt og flek'sibelt.
2. Man kan 'nemt både 'hyre og 'fyre 'medarbejdere.
3. 'Dagpengesystemet giver øko'nomisk 'sikkerhed for de 'ansatte.
4. Man kan få 'dagpenge, hvis man bliver 'fyret.
5. Det er al'mindeligt at skifte 'job i 'Danmark.
6. 'Løn og 'arbejdsforhold bliver be'stemt af 'arbejdsmarkedets 'parter.
7. De laver 'kollektive over'enskomster.
8. Over '60 pro'cent af 'danskerne er organi'seret i en 'fagforening.
9. Det er 'frivilligt, om man vil være 'medlem af en 'fagforening.
10. Man skal være 'aktivt 'arbejdssøgende 'for at få 'dagpenge.

Side 73, øvelse 24. Ordstilling.

- 1a. **Kan man** få dagpenge, hvis man er aktivt jobsøgende?
- 1b. Man kan **ikke** få dagpenge, hvis man **ikke** er aktivt jobsøgende.
- 1c. **Normalt** kan man ikke få dagpenge, hvis man ikke er aktivt jobsøgende.
- 1d. **Hvis** man ikke er aktivt jobsøgende, kan man normalt ikke få dagpenge.

- 2a. **Hjælper fagforeningen**, hvis man er medlem?
- 2b. Fagforeningen hjælper **ikke**, hvis man **ikke** er medlem.
- 2c. **Selvfølgelig** hjælper fagforeningen ikke, hvis man ikke er medlem.
- 2d. **Hvis** man ikke er medlem, **hjælper fagforeningen** selvfølgelig ikke.

- 3a. **Har man** økonomisk sikkerhed, hvis man betaler til a-kassen?
- 3b. Man har **ikke** økonomisk sikkerhed, hvis man **ikke** betaler til a-kassen.
- 3c. **Normalt** har man ikke økonomisk sikkerhed, hvis man ikke betaler til a-kassen.
- 3d. **Hvis** man ikke betaler til a-kassen, **har man** normalt ikke økonomisk sikkerhed.

- 4a. **Kan man** få konsulenthjælp, hvis man henvender sig i fagforeningen?
- 4b. Man kan **ikke** få konsulenthjælp, hvis man **ikke** henvender sig i fagforeningen.
- 4c. **Selvfølgelig** kan man ikke få konsulenthjælp, hvis man ikke henvender sig i fagforeningen.
- 4d. **Hvis** man ikke henvender sig i fagforeningen, **kan man** selvfølgelig ikke få konsulenthjælp.

Side 74, øvelse 25. Statistik om den danske erhvervsstruktur.

1. Tabellen viser, at ca. 40% af arbejdsstyrken arbejdede i landbrugssektoren i 1901.
Ifølge tabellen arbejdede ca. 40% af arbejdsstyrken i landbrugssektoren i 1901.
2. Tabellen viser, at ca. 20% af jobbene lå i servicesektoren i 1845.
Ifølge tabellen lå ca. 20% af jobbene i servicesektoren i 1845.
3. Tabellen viser, at andelen af job i industrisektoren var størst i 1950.
Ifølge tabellen var andelen af job i industrisektoren mindst i 2010.
4. Tabellen viser, at andelen af job i servicesektoren steg fra ca. 20% i 1845 til ca. 78% i 2010.
Ifølge tabellen steg andelen af job i servicesektoren fra ca. 20% i 1845 til ca. 78% i 2010.
5. Tabellen viser, at andelen af job i landbrugssektoren faldt fra ca. 55% i 1845 til ca. 5% i 2010.
Ifølge tabellen faldt andelen af job i landbrugssektoren fra ca. 55% i 1845 til ca. 5% i 2010.
6. Tabellen viser, at andelen af job i industrisektoren steg fra ca. 25% i 1845 til ca. 35% i 1950.
Ifølge tabellen steg andelen af job i industrisektoren fra ca. 25% i 1845 til ca. 35% i 1950.
7. Tabellen viser, at andelen af job i industrisektoren faldt fra ca. 35% i 1950 til ca. 18% i 2010.
Ifølge tabellen faldt andelen af job i industrisektoren fra ca. 35% i 1950 til ca. 18% i 2010.
8. Tabellen viser, at de tre sektorer var næsten lige store i 1901.
Ifølge tabellen var de tre sektorer næsten lige store i i 1901.
9. Mulige årsager til ændringerne i de tre sektorer:
  - udviklingen fra landbrugsland til industriland fra 1850-1950 pga industrialiseringen.
  - voksende servicesektor fra 1950-1980 pga at de danske kvinder i stigende grad kom ud på arbejdsmarkedet.
  - udviklingen fra landbrugs og industriland til service- og videns-samfund 1980 - 2010 pga. øget globalisering og digitalisering.

Side 75, øvelse 26. Statistik om mænd og kvinder på arbejdsmarkedet.

1. Statistikken viser, at andelen af mænd på arbejdsmarkedet var størst i 1960.
Ifølge statistikken var andelen af kvinder på arbejdsmarkedet størst i 2005.
2. Statistikken viser, at andelen af mænd på arbejdsmarkedet faldt fra ca. 74% i 1960 til ca. 53 % i 2005.
Ifølge statistikken faldt andelen af mænd på arbejdsmarkedet fra ca. 74% i 1960 til ca. 53% i 2005.
3. Statistikken viser, at andelen af kvinder på arbejdsmarkedet steg fra ca. 26% i 1960 til ca. 48% i 2005. Ifølge statistikken steg andelen af kvinder på arbejdsmarkedet fra ca. 26% i 1960 til ca. 48% i 2005.
4. Statistikken viser, at kønsfordelingen var mest ulige i 1960.
Ifølge statistikken var kønsfordelingen mest ulige i 1960
5. Statistikken viser, at kønsfordelingen var mest lige i 2005.
Ifølge statistikken var kønsfordelingen mest lige i 2005.

Side 75, øvelse 27. Kønsfordeling og brancher.

1. Tabellen viser, at det er handel- og transportbranchen, der tiltrækker flest mænd.
Ifølge tabellen er det handel- og transportbranchen, der tiltrækker flest mænd.
2. Tabellen viser, at det er administrations, sundheds- og undervisningsbranchen, der tiltrækker flest kvinder. Ifølge tabellen er det administrations, sundheds- og undervisningsbranchen, der tiltrækker flest kvinder.
3. Tabellen viser, at det er byggeriet, der tiltrækker færrest kvinder.
Ifølge tabellen er det byggeriet, der tiltrækker færrest kvinder.
4. Tabellen viser, at det er kultur- og fritidsbranchen, der tiltrækker færrest mænd.
Ifølge tabellen er det kultur- og fritidsbranchen, der tiltrækker færrest mænd.
5. Tabellen viser, at det er kultur- og fritidsbranchen, der har den mest lige kønsfordeling.
Ifølge tabellen er det kultur- og fritidsbranchen, der har den mest lige kønsfordeling.
6. Tabellen viser, at det er administrations, sundheds- og undervisningsbranchen, der har den mest ulige kønsfordeling. Ifølge tabellen er det administrations, sundheds- og undervisningsbranchen, der har den mest ulige kønsfordeling.
7. Tabellen viser, at det er mændene, der foretrækker industrien.
Ifølge tabellen er det mændene, der foretrækker industrien.
8. Tabellen viser, at det er administrations, sundheds- og undervisningsbranchen, der har flest job.
Ifølge tabellen er det administrations, sundheds- og undervisningsbranchen, der har flest job.
9. Tabellen viser, at det er landbruget, der har færrest job.
Ifølge tabellen er det landbruget, der har færrest job.

Smalltalk i hverdagen 4

Side 79, øvelse 1. Dialoger.

Dialog 1.

A: Hold da op, hvor det stormer.

B: Ja, det er helt vildt.

A: Det er rigtig efterårsvejr.

B: A: Ja, det må man sige!

Dialog 2

A: Nej, har du ikke fået nye briller?

B: Jo. Hvad synes du om dem?

A: De er bare så seje. De passer godt til dig.

Dialog 3.

A: Du kan ellers tro, der har været travlt i dag.

B: Ja, det kan jeg se. Det må have været hårdt.

Dialog 4.

A: Hvordan går det forresten med lejligheden?

B: Fint. Vi har næsten fået malet det hele nu.

A: Sådan! Jeg glæder mig til at se det.

B: Ja, du kan tro, det er blevet godt.

Dialog 5.

A: Nåh, har du så fået købt en ny iPhone?

B: Ja, prøv lige at se her!

A: Åh, hold da op. Den er godt nok fed.

Dialog 6.

A: Har du hørt, at jeg har sagt ja til jobbet?

B: Nej, men det kan jeg godt forstå, du gjorde.

Side 79, øvelse 3. Replik og respons.

1. B: **God fornøjelse!**

2. B: **Held og lykke!**

3. B: **Sådan - respekt!**

4. B: **Ja, lige præcis!**

5. B: **Hvor ærgerligt!**

6. B: **God bedring!**

7. B: **Til lykke med det!**

8. B: **Nej, nu du siger det!**

Side 80, øvelse 4. Annes spørgsmål.

Hv-spørgsmål:

1. Hvad var det for en fest?
2. Hvem var det, der havde fødselsdag?
3. Hvor var det henne?
4. Hvor mange mennesker var der?
5. Hvornår kom du så i seng?

Spørgsmål uden hv-ord:

1. Var det sjovt?
2. Var du så derovre hele weekenden?
3. Kunne du så bo hos din veninde?
4. Var der så også levende musik?
5. Fik du så danset noget?

Lytteøvelse.

A: Har du så lavet noget spændende i weekenden?

B: Ja, jeg har været til en stor fest.

A: Nåh, hvad var det for en fest?

B: Det var en 30-års fødselsdag.

A: Hvem var det, der havde fødselsdag?

B: Det var en af mine gamle skoleveninder.

A: Hvor var det henne?

B: Det var i Odense.

A: Nå, var det sjovt?

B: Ja, det var vildt sjovt.

A: Nå, var du så derovre hele weekenden?

B: Jeg var der fra fredag aften til søndag eftermiddag.

A: Kunne du så bo hos din veninde?

B: Ja, vi var fem, der boede hos hende.

A: Hvor mange mennesker var der til festen?

B: Åh, vi var vel omkring 50 mennesker.

A: Var der så også levende musik?

B: Ja, hun havde hyret et lille rockband. Det var supergodt.

A: Fik du så danset noget?

B: Ja, vi dansede helt vildt.

A: Hvornår kom du så i seng?

B: Ja, jeg kom ikke i seng før kl. 05 om morgenen.

A: Nå, men det lyder jo som en god fest.

B: Ja, det var det i hvert fald.

Jobsøgning og jobsamtale

Side 82, øvelse 4. Præsens participium –ende.

1. En støttende familie.
2. En anerkendende kollega.
3. Et stillesiddende job.
4. Et længerevarende vikariat.
5. Et tilbagevendende problem.
6. En jobsøgende person.

Side 82, øvelse 5. Perfektum participium -(e)t.

1. Et uddannet personale.
2. Et uploadet bilag.
3. En afsluttet sag.
4. En udvalgt gruppe.
5. En opslået annonce.
6. En påbegyndt opgave.

Side 82 Øvelse 6. Udtale.

1. Det er et 'krævende og 'stressende 'job.
2. Det 'matchede 'ikke hans 'faglige kvalifika'tioner.
3. 'Arbejdet var 'kedeligt og ru'tinepræget.
4. Han har 'brug for 'afvekslende og 'udfordrende 'opgaver.
5. Der er 'mange 'firmaer, der bruger per'sonlighedstest.
6. Han er 'indadvendt, 'målrettet og resul'tatorienteret.
7. De 'søger en enga'geret og moti'veret 'medarbejder.
8. De 'tilbyder et inspi'rerende mil'jø og moti'verende 'opgaver.

Side 83, øvelse 7. Find participier i teksten.

Præsens participium: krævende, stressende, utilfredsstillende, afvekslende, udfordrende, overraskende, tankevækkende, udviklende, inspirerende, motiverende = 10.

Perfektum participium: rutinepræget, forberedt, indadvendt, målrettet, resultatorienteret, udadvendt, engageret = 7.

Side 86, øvelse 13. Ordforråd: Personlige kompetencer

1. effektiv
2. kreativ
3. erfaren
4. robust
5. overblik
6. fleksibel
7. punktlig
8. ordenssans
9. selvkørende
10. omhyggelig
11. serviceminded
12. humor

Side 86, øvelse 14. Ordtryk.

1. flek'sibel
2. 'overblik
3. tål'modig
4. om'hyggelg
5. præsen'tabel
6. 'udadvendt
7. ro'bust
8. 'selvkørende
9. 'ordenssans
10. 'humor
11. sta'bil
12. er'faren.

Side 87, øvelse 16. Nayas job som handicaphjælper

Naya er i gang med at uddanne sig til journalist. Ved siden af sit studie arbejder hun som handicaphjælper for en ung pige, der hedder Ditte. Naya fandt jobbet på jobnet. Jobbet som handicaphjælper passer godt til Naya. Som fuldtidsansat skal hun i gennemsnit arbejde 8 dage om måneden, så hun har god tid til både studier og fritid. Hun har nu arbejdet hos Ditte i 1½ år i et team med seks andre handicaphjælpere.

Jobbet som handicaphjælper kræver normalt ingen formel uddannelse, men der er ofte specifikke krav til kompetencer og personlige egenskaber. Sådan er det også hos Ditte. For at blive ansat hos Ditte, skal man være morgenfrisk og stabil. En arbejdsdag hos Ditte varer 24 timer - den begynder kl 07:00 om morgenen og slutter først næste dag kl 07:00. Det er også et krav, at hjælperne har kørekort, for Ditte har bil og skal køres til uddannelse, fritidsaktiviteter, familie og venner. Og så er det også vigtigt for Ditte, at hendes hjælpere er udadvendte og positive, for Ditte er nemlig selv en meget snakkende person, og hun er næsten altid glad.

Ditte skal have hjælp til mange forskellige ting. Om morgenen skal hun have hjælp til at komme i bad, få tøj på og at få lidt morgenmad. De fleste dage skal Ditte ind på sit studie, så der har hun brug for, at hjælperne kører hende til og fra universitetet. Om aftenen skal hun have hjælp til indkøb og madlavning. Og fordi Ditte er meget aktiv, har hun ret tit brug for, at hjælperne kører hende i biografen, til koncerter eller hen til venner. De fleste weekender skal Ditte have hjælp til praktiske ting som rengøring og tøjvask.

Naya kan rigtig godt lide sit job hos Ditte. Nogle gange er jobbet selvfølgelig fysisk hårdt, men for det meste er det et stille og roligt job. Og det er altid hyggeligt. Naya synes, at jobbet som handicaphjælper er meget meningsfyldt, og hun synes også, at hun har udviklet nye kompetencer i jobbet. Hun er f.eks. blevet mere tålmodig og forstående, fordi hun har fået mere viden om, hvordan det er at leve med et handicap. Naya synes, at hun har lært rigtig meget af at arbejde hos Ditte. Men når hun er færdig med sin uddannelse som journalist om et halvt år, skal hun i gang med søge nyt job. Hun er i gang med at undersøge jobmuligheder og lønniveauer på nettet.

Side 87, øvelse 17. Statistik om årlige jobskift i Danmark.

1. Ifølge tabellen var der 593.086/ 667.725/ 632.094 personer, der skiftede job i 2011/ 2015 /2016.
Tabellen viser, at der var 593.086/ 667.725/ 632.094 personer, der skiftede job i 2011/ 2015 /2016.
2. Ifølge tabellen var der flest (/færrest)personer, der skiftede job i 2015 (/2009).
Tabellen viser, at der var flest (/færrest)personer, der skiftede job i 2015 (/2009).
3. Ifølge tabellen steg antallet af jobskift fra 568.867 i 2009 til 667.725 i 2015.
Tabellen viser, at antallet af jobskift steg fra 568.867 i 2009 til 667.725 i 2015.
4. Ifølge tabellen faldt antallet af jobskift fra 667.725 i 2015 til 632.094 i 2016.
Tabellen viser, at antallet af jobskift faldt fra 667.725 i 2015 til 632.094 i 2016.

Side 91, øvelse 25. Ordstilling.

- 1a. **Får hun** jobbet, hvis samtalen går godt?
1b. Hun får **ikke** jobbet, hvis samtalen **ikke** går godt.
1c. **Selvfølgelig** får hun ikke jobbet, hvis samtalen ikkegår godt.
1d. **Hvis** samtalen ikke går godt, får hun selvfølgelig ikke jobbet.
- 2a. **Har hun** en chance, hvis hun sender ansøgningen?
2b. Hun har **ikke** en chance, hvis hun **ikke** sender ansøgningen.
2c. **Selvfølgelig** har hun ikke en chance, hvis hun ikke sender ansøgningen.
2d. **Hvis** hun ikke sender ansøgningen, har hun selvfølgelig ikke en chance.
- 3a. **Udvikler hun** sig, hvis hun får nogle udfordringer?
3b. Hun udvikler sig **ikke**, hvis hun **ikke** får nogle udfordringer.
3c. **Formodentlig** udvikler hun sig ikke, hvis hun ikke får nogle udfordringer.
3d. **Hvis** hun ikke får nogle udfordringer, udvikler hun sig formodentlig ikke.
- 4a. **Er chefen** tilfreds, hvis de ansatte gør deres bedste?
4b. Chefen er **ikke** tilfreds, hvis de ansatte **ikke** gør deres bedste.
4c. **Formodentlig** er chefen ikke tilfreds, hvis de ansatte ikke gør deres bedste.
4d. **Hvis** de ansatte ikke gør deres bedste, er chefen formodentlig ikke tilfreds.

Grammatiktillæg**Substantiver**

Side 94, øvelse 1.

Ental ubestemt	Ental bestemt	Flertal ubestemt	Flertal bestemt
1. en chef	chefen	chefer	cheferne
2. et brev	brevet	breve	brevene
3. et glas	glasset	glas	glassene
1. en pause	pausen	pauser	pauserne
2. en helligdag	helligdagen	helligdage	helligdagene
3. et afslag	afslaget	afslag	afslagene

Adjektivernes gradbøjning

Side 95, øvelse 2.

1. grad	2. grad	3. grad
venlig	venligere	venligst
høflig	høfligere	høfligst
sjov	sjovere	sjovest
svær	sværere	sværest
åben	mere åben	mest åben
afslappet	mere afslappet	mest afslappet
god	bedre	bedst
lang	længere	længst
lille	mindre	mindst
stor	større	størst
mange	flere	flest
få	færre	færrest
meget	mere	mest
lidt	mindre	mindst
ung	yngre	yngst
gammel	ældre	ældst

Sammenligninger**Side 96, øvelse 3.****Første grad:**

1. Susan er ikke så gammel som Martha.
2. Susan er lige så gammel som Vanessa.
3. Susan og Vanessa er lige gamle.

Anden grad:

1. Martha er ældre og mere erfaren end Susan.
2. Susan er yngre og mindre erfaren end Martha.

Tredje grad:

1. Martha er ældst og mest erfaren.
2. Susan er yngst og mindst erfaren.

Side 96, øvelse 4. Sammenligninger i 1., 2., og 3. grad. Eksempler på svar:

1. (1. grad) Peter er ikke så venlig som Lars. / Lars og Thomas er lige venlige.
(2. grad) Lars er venligere end Peter. / Peter er mindre venlig end Lars.
(3. grad) Peter er mindst venlig. / Lars er venligst.
2. (1. grad) Sofie er lige så åben som Larissa. / Sofie er ikke så åben som Louise.
(2. grad) Louise er mere åben end Sofie. / Sofie er mindre åben end Louise.
(3. grad) Sofie er mindst åben. / Louise er mest åben.
3. (1. grad) Carl er ikke så flink og hjælpsom som Marc. / Carl og Tom er lige flinke og hjælpsomme.
(2. grad) Marc er flinkere og mere hjælpsom end Carl.
(3. grad) Carl er flinkest og mest hjælpsom.
4. (1. grad) Jens møder ikke så tidligt som Peter, og han får ikke så tidligt fri.
(2. grad) Jens møder senere end Peter, og han får senere fri. (/ Peter møder tidligere end Jens, og ...)
(3. grad) Peter møder tidligst, og han får tidligst fri. / Jens møder senest, og han får senest fri.
5. (1. grad) Der er ikke så mange kursister om fredagen som om mandagen. / Der er lige mange kursister om mandagen og om onsdagen.
(2. grad) Der er flere kursister om mandagen end om fredagen. / Der er færre kursister om fredagen end om mandagen.
(3. grad) Der er flest kursister om mandagen og om onsdagen. / Der er færrest kursister om fredagen.

Adjektiver afledt af verber**Side 97, øvelse 5. Præsens participium.**

1. Nogle larmende børn.
2. En sårende bemærkning.
3. En fornærmende udtalelse.
4. En dominerende person.

Side 97, øvelse 6. Perfektum participium.

1. En fyret medarbejder
2. En stegt kylling
3. En brugt bil
4. Nogle betalte regninger
5. Nogle reserverede pladser
6. Nogle opmagasinerede møbler

Præpositioner**Side 98, øvelse 7.****1. ... at finde et nyt job**

- a. Han har svært **ved** at finde et nyt job.
- b. Han er sikker **på** ...
- c. Han har mulighed **for** ...
- d. Han regner **med** ...
- e. Han er opsat **på** ...
- f. Han har problemer **med** ...

2. ... at rejse

- a. De tænker **på** at rejse.
- b. De har besluttet sig **for** ...
- c. De er enige **om** ...
- d. De glæder sig **til** ..
- e. De har planer **om** ...
- f. De har ikke råd **til** ...

3. ...at spille fodbold

- a. Han er i gang **med** at spille fodbold.
- b. Han er god **til** ...
- c. Han er interesseret **i** ...
- d. Han fortsætter **med** ...
- e. Han er optaget **af** ...
- f. Han er holdt op **med** ...

4. ... at gøre rent

- a. De har travlt **med** ...
- b. De er nødt **til** ...
- c. De har ansvar **for** ...
- d. De er færdige **med** ...
- e. De er vant **til** ...
- f. De hjælper **med** ...

5. ... at være alene

- a. Hun trænger **til** at være alene.
- b. Hun er træt **af** ...
- c. Hun har lyst **til** ...
- d. Hun er bange **for** ...
- e. Hun er ked **af** ...
- f. Hun har brug **for** ...

6. ... 'sin nabo'

- a. Han er glad **for** sin nabo.
- b. Han er irriteret **på** ...
- c. Han er bekymret **for** ...
- d. Han er ligeglad **med** ...
- e. Han har fortalt meget **om** ...
- f. Han er venlig **over for/ imod** ...

7. ... 'sin kollega'

- a. Hun er afhængig **af** ...
- b. Hun er overrasket **over** ..
- c. Hun har respekt **for** ...
- d. Hun er tilfreds **med** ...
- e. Hun er skuffet **over** ...
- f. Hun stoler **på** ...

8. ...'personalet'

- a. De klager **over** personalet.
- b. De har tillid **til** ...
- c. De er flinke **over for/ imod** ...
- d. De tager hensyn **til** ...
- e. De interesserer sig **for** ...
- f. De er grove **over for/ imod** ...

Regelmæssige verber

Side 99, øvelse 8.

imperativ	infinitiv	nutid	datid	før nutid	før datid
snak	snakke	snakker	snakkede	har snakket	havde snakket
mød	møde	møder	mødte	har mødt	havde mødt
lov	love	lover	lovede	har lovet	havde lovet
køb	købe	køber	købte	har købt	havde købt
husk	huske	husker	huskede	har husket	havde husket
mist	miste	mister	mistede	har mistet	havde mistet
bestil	bestille	bestiller	bestilte	har bestilt	havde bestilt
arbejd	arbejde	arbejder	arbejdede	har arbejdet	havde arbejdet
søg	søge	søger	søgte	har søgt	havde søgt
lær	lære	lærer	lærte	har lært	havde lært
rejs	rejse	rejser	rejste	er rejst	var rejst
ophør	ophøre	ophører	ophørte	er ophørt	var ophørt

Passiv

Side 99, øvelse 9.

Efter modal	infinitiv	nutid	datid	før nutid	før datid
skal -s	at blive -t	bliver -t	blev -t	er blevet -t	var blevet -t
skal ordnes	at blive ordnet	bliver ordnet	blev ordnet	er blevet ordnet	var blevet ordnet
skal vaskes	at blive vasket	bliver vasket	blev vasket	er blevet vasket	var blevet vasket
skal spises	at blive spist	bliver spist	blev spist	er blevet spist	var blevet spist
skal klippes	at blive klippet	bliver klippet	blev klippet	er blevet klippet	var blevet klippet
skal sendes	at blive sendt	bliver sendt	blev sendt	er blevet sendt	var blevet sendt
skal repareres	at blive repareret	bliver repareret	blev repareret	er blevet repareret	var blevet repareret

Hjælpeverbet 'får'

Side 101, øvelse 11.

infinitiv	nutid	datid	før nutid	før datid	efter modal
at få -t	får -t	fik -t	har fået -t	havde fået -t	skal have -t
at få ordnet	får ordnet	fik ordnet	har fået ordnet	havde fået ordnet	skal have ordnet
at få udbetalt	får udbetalt	fik udbetalt	har fået udbetalt	havde fået udbetalt	skal have udbetalt
at få leveret	får leveret	fik leveret	har fået leveret	havde fået leveret	skal have leveret

Side 101, øvelse 12.

1. Jeg **får gjort rent** hver mandag.
2. Jeg **fik pudset** vinduerne.
3. Jeg **har fået malet** huset.
4. Jeg **har fået solgt** min bil.
5. Jeg **får rensset** tøjet.
6. Jeg **skal have fornyet** passet.
7. Jeg **skal have vasket** gulvet.
8. Jeg **fik stjålet** min mobil.
9. Jeg **har fået ødelagt** mine briller.
10. Jeg **skal have skrevet** ansøgningen.

Sammensatte verbaler

Side 102, øvelse 13.

1. Han **må blive ansat**.
2. De **var blevet informeret**.
3. Hun **har været indkaldt** til samtale.
4. De **kan have taget** en taxa.
5. Han **vil være rejst** inden mødet.
6. De **har haft orienteret** bestyrelsen.
7. Hun **har måttet vente** længe.
8. De **må have prøvet** at ringe.

Ophobning af infinitiver

Side 103, øvelse 14.

1. Han har lyst til **at begynde at spille** tennis.
2. De kunne godt tænke sig **at lære at svømme**.
3. Han har lovet **at lade være med at komme** for sent.
4. Hun har besluttet **at fortsætte med at gå** til dans.
5. De har aftalt **at prøve at begynde at tale dansk** sammen.

Ordstilling i ledsætninger

Side 107, øvelse 15.

1. Hun siger, at han ikke har fået jobbet.
S V K S CA V1 V2
2. Hun siger, at hun gerne vil flytte.
3. Hun siger, at hun ikke kan få fri på fredag.
4. Hun siger, at de gerne vil komme og hjælpe.
5. Hun siger, at de allerede er blevet informeret.
6. Hun siger, at de aldrig har været i Århus.
7. Hun siger, at han måske får jobbet.
8. Hun siger, at hun normalt møder kl. 7.

Hoved- og ledsætning**Side 108, øvelse 16.**

1. **Siden** han var 18 år, har han boet i DK.
V1 S V2
2. **Mens** du venter, kan du tage en kop kaffe.
3. **Da** hun blev student, flyttede hun til København.
4. **Hvis** hun finder et bedre job, siger hun op.
5. **Når** der er problemer, hjælper de hinanden.
6. **Efter** at han er begyndt på skolen, har han lært mange nye mennesker at kende.

Side 108, øvelse 17.

1. Han kan ikke arbejde, når der ikke er ro.
2. Hvis der ikke er meget at lave, går de normalt tidligt hjem.
3. Han var ikke træt, selv om han kun havde sovet 4 timer.
4. Hun venter måske et halvt år, hvis hun ikke kan få plads på kurset.
5. Når der ikke er salt i maden, smager den ikke godt.
6. Selv om de ikke arbejdede særlig hurtigt, blev de alligevel færdige til tiden.
7. Han kan ikke lide at gå i vandet, fordi han ikke kan svømme.
8. Hvis man ikke er hurtig, får man ikke nogen billetter.

CA i hoved- og ledsætning**Side 108, øvelse 18.**

1. Hun kan **ikke** begynde på studiet, hvis hun **ikke** består danskprøven.
2. Hun kan **ikke** komme ind på studiet, for hun har **ikke** bestået danskprøven.
3. Hun bestod **ikke** prøven, fordi hun **ikke** havde læst sit pensum.
4. Hvis Eva **også** bliver inviteret, kommer Peter **ikke**.
5. Han vil **gerne** arbejde meget, men han vil **også** have en god løn.
6. Når han **ikke** arbejder, tjener han **ikke** penge. *)
7. Han arbejder **ikke** godt, hvis han **ikke** har det godt på jobbet.
8. Han har **stadig** feber, og han skal **derfor** blive i sengen.
9. Selv om han **altid** spiser meget, er han **alligevel** slank.
10. Han spiser **altid** meget, for han er **altid** sulten.

*) (NB: Fejl i bogen i nr. 6. Der skulle stå: Når han arbejder, tjener han penge).

Spørgende ledsætninger**Side 109, øvelse 19. Spørgende ledsætninger med hv-ord.**

1. Jeg ved ikke, **hvad** han hedder.
S V
2. Jeg ved ikke, **hvor** han bor.
3. Jeg ved ikke, **hvornår** han får fri.
4. Jeg ved ikke, **hvem** han arbejder for.
5. Jeg ved ikke, **hvordan** det går med ham.

Side 109, øvelse 20. Spørgende ledsætninger med hv-ord

1. Jeg ved ikke, **hvilken afdeling** de arbejder i.
S V
2. Jeg ved ikke, **hvad sprog** de taler.
3. Jeg ved ikke, **hvis computer** det er.
4. Jeg ved ikke, **hvor mange kolleger** de har.
5. Jeg ved ikke, **hvad for nogle lokaler** vi skal bruge.

Side 109, øvelse 21. Spørgende ledsætninger med 'om'.

1. Jeg ved ikke, **om** hun er uddannet sygeplejerske.
S V
2. Jeg ved ikke, **om** hun har sendt ansøgningen.
3. Jeg ved ikke, **om** hun skal til jobsamtale.
4. Jeg ved ikke, **om** det gik godt.
5. Jeg ved ikke, **om** hun starter i næste måned.

Side 109, øvelse 22. Spørgende ledsætninger med hv-ord/om.

1. Jeg ved ikke, **om** han er glad for jobbet.
S V
2. Jeg ved ikke, **hvor længe** han har været der.
3. Jeg ved ikke, **om** han vil blive i firmaet.
4. Jeg ved ikke, **hvor mange timer** han arbejder om ugen.
5. Jeg ved ikke, **hvilke kolleger** han samarbejder med.
6. Jeg ved ikke, **om** han har flextid.
7. Jeg ved ikke, **hvad for nogle opgaver** han har.
8. Jeg ved ikke, **hvad** han bedst kan lide.
9. Jeg ved ikke, **om** han arbejder om aftenen.

Side 109, øvelse 23. Spørgende ledsætninger med subjektstøtte.

1. Jeg ved ikke, **hvem der** skal betale regningen.
S V1 V2
2. Jeg ved ikke, **hvilken computer** der er bedst.
3. Jeg ved ikke, **hvad for en vej der** er hurtigst.
4. Jeg ved ikke, **hvem der** har besluttet det.
5. Jeg ved ikke, **hvem der** har skrevet referatet.
6. Jeg ved ikke, **hvem der** er tillidsrepræsentant.

Side 109, øvelse 24. Spørgende ledsætninger med/uden hv-ord og med/uden subjektstøtte.

1. Jeg ved ikke, **hvem der** har smidt brochurerne ud.
S V1 V2
2. Jeg ved ikke, **om** de har ansat nogle nye medarbejdere.
3. Jeg ved ikke, **hvilken uddannelse** hun har.
4. Jeg ved ikke, **hvem der** har indkaldt hende til samtale.
5. Jeg ved ikke, **om** de kommer til klubmødet.
6. Jeg ved ikke, **hvem** de har talt med.
7. Jeg ved ikke, **om** de har talt med chefen.
8. Jeg ved ikke, **hvem der** har talt med chefen.
9. Jeg ved ikke, **hvem** de har forfremmet.
10. Jeg ved ikke, **om** de har bestilt nye varer.
11. Jeg ved ikke, **hvem der** er blevet ansat.
12. Jeg ved ikke, **hvornår** de skal holde ferie.
13. Jeg ved ikke, **om** mødet starter kl. 14.
14. Jeg ved ikke, **hvem der** er tillidsrepræsentant.
15. Jeg ved ikke, **hvad** tillidsrepræsentanten har sagt.

'Det-kløvninger'**Side 110, øvelse 25. Fremhævet subjekt.**

1. **Det er hende, der** har ansvaret.
2. **Det er dem, der** gør rent i kantinen.
3. **Det er mig, der** hjælper på kontoret.
4. **Det er dig, der** skal skrive referatet.
5. **Det er os, der** svarer på mails.
6. **Det er jer, der** skal rydde op efter frokost.

Side 110, øvelse 26. Fremhævet objekt.

1. **Det er kantinen,** hun har ansvaret for.
2. **Det er vagtplanen,** han laver .
3. **Det er lønnen,** de er utilfredse med.
4. **Det er sproget,** hun har problemer med.
5. **Det er arbejdstiderne,** de vil ændre.
6. **Det er overarbejdet,** han er træt af.

Side 110, øvelse 27. Fremhævet adverbial (datid).

1. **Det var klokken halv syv,** det begyndte.
2. **Det var i forgårs,** hun rejste.
3. **Det var d. 1. maj,** han startede på det nye job.
4. **Det var hver torsdag,** de holdt møde.
5. **Det var kl 18,** de lukkede.
6. **Det var i Århus,** de åbnede en ny filial.

Side 110, øvelse 28. Spørgsmål med hv-ord.

1. Hvem er det, der skal tage beslutningen?
2. Hvem er det, der har sendt mailen?
3. Hvem er det, der har bestilt varerne?
4. Hvem er det, der har ringet?
5. Hvem er det, der har taget imod besked?
6. Hvem er det, der har nøglerne?

Side 110, øvelse 29. Spørgsmål med hv-ord (Datid).

1. Hvad var det din chef ved?
2. Hvad var det der skete?
3. Hvor mange kopier var det du tog?
4. Hvornår var det mødet begyndte?
5. Hvor mange afdelinger var det de havde?
6. Hvor var det du lagde papirerne?

Side 110, øvelse 30. Spørgsmål uden hv-ord.

1. Er det hende, der bor i Hvidovre?
2. Er det mig, der skal svare på den mail?
3. Er det jer, der kan tale fransk?
4. Er det dem, der har bestilt varerne?
5. Er det os, der skal hente maden?
6. Er det dig, der skal lukke i dag?

Side 111, øvelse 31. Spørgsmål uden hv-ord.

1. Er det kollegerne, han har problemer med?
2. Er det arbejdsforholdene, hun har klaget over?
3. Er det personalechefen, han skal tale med?
4. Er det IT, han er interesseret i?
5. Er det tid, de mangler?
6. Er det møderne, hun er træt af?

Side 111, øvelse 32. Spørgsmål uden hv-ord.

1. Var det i Føtex han arbejdede?
2. Var det kl. 8 de mødte?
3. Var det i Jylland de boede?
4. Var det i søndags de rejste?
5. Var det pga. lønnen han skiftede job?
6. Var det en uge han var syg?

Der-kløvnings

Side 111, øvelse 33. 'Der-kløvnings' ved ukendt subjekt.

1. **Der er** flere kunder, **der** har ringet.
2. **Der er** en af de ansatte, **der** har barselsorlov.
3. **Der er** flere af medarbejderne, **der** har sagt op.
4. **Der er** nogle af medarbejderne, **der** arbejder om aftenen.
5. **Der er** en, **der** har klaget.
6. **Der er** to, **der** har meldt afbud.

Side 111, øvelse 34. 'Der-kløvnings' ved ukendt objekt (datid).

1. **Der var** nogle af kollegerne, han var glad for.
2. **Der var** et af programmerne, de havde problemer med.
3. **Der var** mange mails, han skulle svare på.
4. **Der var** en del nye ting, de skulle lære.
5. **Der var** nogle af problemerne, vi kunne løse.
6. **Der var** flere af varerne, de ville udskifte.

Side 111, øvelse 35. Spørgende sætninger.

1. **Er der en af jer, der** vil hjælpe mig?
2. **Er der nogen af lærerne, der** kan tale fransk?
3. **Er der flere ansøgere, der** skal til samtale?
4. **Er der en af lederne, der** kommer til mødet?
5. **Er der en fra teamet, der** har nøglerne?
6. **Er der nogen af afdelingerne, der** skal lukke?

Mennesker eller folk

Side 112, øvelse 36.

1. Der er nogle mennesker, der altid kommer for sent til møder.
2. Jeg synes, at det er irriterende, når folk hører høj musik på stranden.
3. Der er stor forskel på, hvor mange penge folk bruger på tøj.
4. Vinteren var hård for både mennesker og dyr.
5. Folk er generelt gladere om fredagen end om mandagen.
6. Det er de færreste mennesker, der har set en UFO.
7. Folk kan næsten leve, som de vil.
8. Det er ikke alle mennesker, der elsker jul.
9. Der var 10.000 mennesker til demonstrationen.
10. De fleste mennesker bliver sure, når folk springer over i køen.
11. Der er mange mennesker i busserne om morgenen, og folk skubber.
12. Der er ingen mennesker, der bryder sig om, at folk overskrider deres grænser.